

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Больше-Фроловская основная общеобразовательная школа имени
Героя Советского Союза Шафранова Петра Григорьевича
Буинского муниципального района Республики Татарстан»

«Рассмотрено»

«Согласовано»

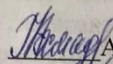
«Утверждено»

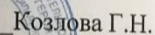
На заседании
школы

Зам. дир. по ВР

Директор

ШМО

 Ахмадуллина Г.Х.

 Козлова Г.Н.

Протокол № 1 от 29 .08.2022

Приказ № от 1.09.2022 г.

Рабочая программа по внеурочной деятельности

МИН ТАТАРЧА СӨЙЛӘШӘМ

Классы 5-9

Учитель Исхакова Л.Т.

2022-2023 учебный год

Количество часов всего: 1 час в неделю.

с. Большое Фролово, 2022

Аңлатма язуы

5-9 нчы сыйныфлары өчен дәрестән тыш эш программасы татар халык авыз ижаты төрләрөн, аларның яшъ үзенчәлегенә туры килерлек үрнәкләрән үз эченә ала. Бу темалар рус телле балаларның телне үзләштерү дәрәжәсенә туры килерлек итеп, метапредмет бәйләнешләрне, уку процессындагы логик эзлеклелекне искә алып сайланган һәм сәгатъләргә бүленгән.

Халык авыз ижаты баланы сәнгать дөньясына жәлеп итү, халыкның традицияләре белән таныштыру өчен иң кулай материал булып кына калмый, образлы фикерләү үстерү, эстетик кыйммәтләргә уңай караш тудыруда да зур ярдәм итә. Туган халкы авыз ижаты эсәрләре баланы бишектән алып озатып килсә, күрше халык ижаты үрнәкләре аңа дөньяны танып белергә, толерант шәхес булып формалашырга зур ярдәм итә.

Белем бирү процессын халыкның күпсәләтлелек традицияләренә нигезләнеп кору бүгенге көндә иң актуаль мәсьәләләрдән санала, чөнки халык җырлары, әкиятләре, уеннары, мәкаль һәм әйтемнәре баланың рухи-эстетик үсешендә төп рольне уйный, тормышны аңлауда һәм аңа яраклашуда зур ярдәм итә.

Программаның максаты: халык авыз ижаты эсәрләре үрнәкләрән өйрәнәп, укучыларның интеллект дәрәжәсен үстерү, тормышка яраклашкан (социальләшкән) шәхес тәрбияләү.

Программаны тормышка ашыру барышында төркемдә һәм күмәк эшләү формалары кулланыла. Бу формалар аралашу сәләтен үстерү өчен файдалы. Бу максатка бәйле рәвештә түбәндәге бурычлар куелды:

- татар халык авыз ижаты тарихы, жанрлары, халыкның милли киёмнәре белән танышу;
- халык традицияләренә, костюмына, милли мирасына кызыксыну хисләре, хөрмәт уяту;
- татар халкына тирән мөхәббәт тәрбияләү.

Әлеге программа түбәндәге универсаль уку гамәлләрән (УУГ) тормышка ашыруны күз алдында тотта:

Шәхси УУГ баланың тормыш кыйммәтләрен, әхлакий һәм мораль нормаларны аңлавын һәм кабул итүен, аның әйләнә-тирәсендәге барлык нәрсәгә шәхси карашы формалашуны аңлауга юнәлгән.

Регулятив УУГ танып-белү процессы белән идарә итәргә булыша. Алар гыйлем туплау мәсьәләсен кабул итү күнекмәсен, билгеле бер эшчәнлекне оештыруны планлаштыру, тикшерү, үзгәрешләр кертүне, үтәлгән эшнәң уңышлылыгына бәя бирүне үз эченә ала.

Танып-белү УУГ тиешле мәгълүматны эзләү һәм анализлауны, хәл итү ысулларын һәм алымнарын модельләштерүне һәм куллануны тәмин итә.

Коммуникатив УУГ хезмәттәшлекне оештыруга һәм гамәлгә ашыруга юнәлтелгән. Ул партнерны тыңлый һәм аңлай белүдән, мәгълүматны тулы һәм төгәл кабул итә һәм тапшыра, үзенең эш-хәрәкәтеңне партнер эш-хәрәкәте белән чагыштыра белүне үз эченә ала.

Көтелгән нәтиҗәләр:

- халык акылы, тормыш яме, яшәү көче чыганагы булган халык авыз ижаты турында мәгълүматлы булу;
- эсәрләрнең жанрын аера белү;
- киёмнәрдә, бәйрәмнәрдә, аш – су өлкәсендә атар милли үзенчәлеген билгеләү;
- әкият, легендаларның эчтәлеген сөйли белү;
- халык җырларын, биоләре элементларын белү;
- сөйләмдә мәкаль - әйтемнәр кулланырга өйрәнү;
- халык уеннарын өйрәнү;
- татар телендә кечкенә эсәрләргә сәхнәләштерү;
- төркемдә партнер белән эшли белү;
- баланың үз эшенә билге куя белү.

Эш барышында 5-9 нчы сыйныф укучыларының яшь үзенчәлекләренә туры килә торган төрләргә зуррак урын бирү күздә тотыла. Бу – уеннар, җырлар, милли киём элементлары белән танышу, рәсемнәрен ясау, табышмаклар өйрәнү, иҗат итү.

Эш программасы 5 елга төзелде.

Дәрестән тыш эшчәнлек курсының эчтәлеге

1. **Татар халык иҗаты.** Кереш. Татар халык иҗатының байлыгына, күптөрлелегенә басым ясау. Татар халык иҗатының төрләре белән таныштыру. Татар халык иҗатының башка халык иҗатларыннан аермасы.
2. **Такмаклар.** Такмакларның бик борынгы иҗат төре икәнлеген аңлату. Такмакларның төрләре һәм аларның куллану ешлыгы. Бию такмаклары.
3. **Табышмаклар.** Табышмакларның төрләре, аларның бик борынгы жанр булуын ассызыклау. Төрле табышмакларга җаваплар табу. Укучылар иҗат иткән табышмаклар. Табышмаклар кичәсе. Табышмаклар кергән китапчык ясау.
4. **Санамышлар.** Санамышлар, аларның төрләре, куллану ешлыгы. Балаларның иң яраткан санамышлары. Санамышлар кергән китапчыклар ясау.
5. **Тизәйткечләр.** Тизәйткечләрнең төрләре, аларны кайсы очракларда кулланырга мөмкинлеген аңлату. Балаларның иң яраткан тизәйткечләрен туплау.
6. **Мәкаль һәм әйтемнәр.** Мәкаль һәм әйтемнәрнең аерымлыклы яклары, аларны куллану ешлыгы. Кечкенә китапчыклар ясау.
7. **Татар халык уеннары.** Уеннарның төрләре, куллану ешлыгы. Уеннарның мәгънәләре. Укучыларның яраткан уеннары.
8. **Татар халык җырлары.** Җыр һәм көйнең бергәлегенә, татар халык җырларының күплегенә һәм кулланылыш ешлыгы. Татар халык җырларының үзенчәлекләре. Бишек җыры. Шаян җырлар.
9. **Әкият жанры.** Әкиятләрнең килеп чыгышы, аның төрләре. Балалар яраткан әкиятләр. Кайбер әкиятләрне сәхнәләштереп карау. “Өч кыз” әкиятен. “Зөһрә кыз” әкиятен. Өйрәнгән әкиятләрне сәхнәләштерү. Яраткан әкиятләре буенча китапчыклар төзү. Күмәк әкият язучысы, китапчык төзү, бизәү.
10. **Легенда.** Легенданың мәгънәсе, аларның төрләре, кулланылыш ешлыгы. Укучыларга ошаган легендалар. Халык арасында очраган легендаларны туплау.
11. **Татар халык костюмы, татар милли бизәгә үрнәкләре, чигү үрнәкләре.** Татар халык киёмендәгеләрнең бизәкләре, аларның төрлелеген. Чигү үрнәкләренә игътибар итү, аларның нинди мотивлар икәнлеген төшендерү. Татар милли бизәгә үрнәкләре. Чигү үрнәкләре. Баш киёмнәре: калфак, түбәтәй. Читлек һәм аның бизәлеше. Татар халык костюмы. Киёмнең карап каршы алуларын аңлау “Элек татар кызларын күргәнчә ишеткәннәр” гыйбарәсенен асылын аңлау. Татарларның яраткан төсләре, костюм фасоннарын аера белү, төсләрнең аермасын аңлату үзенчәлекләрен билгеләү. Костюмдагы төрле бизәкләр. Татарларның яраткан бизәкләрнең үзенчәлеген билгеләү. Татар милли бизәгә үрнәкләре. Көчкә кергәндә генә киём кадерле булуын аңлау. Милли орнаментларның нинди мәгънә аңлатуын белү. Бизәкләрнең төрләре, төсләр төрлелеген аера белү. Төсләрнең үзенчәлеген билгеләү. Татарлар яратып кулланган материал төрләре. Үзенчәлеген билгеләү. Хатын – кыз киёме үрнәкләре. Ир – ат киёме үрнәкләре. Таный һәм аера белү. Чигү үрнәкләре, чигү кул эшләре күргәзмәсе. Матурлыкның дөньяны коткарырлык көчкә ия икәнлеген төшенү. Чигү элементларын атып һәм башкара белү.
12. **Татар халык уеннары.** Аларның төрләре, кулланылыш دائирәсе. Урамда һәм мәктәпнең спорт залында башкарыла торган уеннар. Өстәл уеннарыннан кул көрәше. Аркан тартыш уены. Качышлы уены, йөзек салыш уены. Уеннар уйнау. Өхлакый кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәҗбүрилеген аңлау.

- Уеннарның – сәламәтлек чыганагы булуына төшенү. Ашык уены, өстәл уеннары. Качышлы уены. “Чума үрдәк, чума каз” жырлы – биюле уены.
13. **Татар милли бию элементлары.** Хәрәкәттә – бәрәкәт икәннән аңлау. Татар милли бию элементларын атый һәм башкара белү. Әпипә, Әнисә биюләре. Шаян такмаклар әйтеп бию. Биеп карау.
14. **Түгәрәк уен.** Түгәрәк уенның үзенчәлеге. Жыр сүзләре белән танышу, видеоязма. Татар моңын аңларга өйрәнү. Моң төшенчәсен аңлый һәм аңлата белү. Түгәрәк уен һәм музыка бердәмлеге.
15. **Мультфильмнар** карау. Әхлакый кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәжбүрлеген аңлау. Укытучының сорауларын аңлап җавап бирә белү.
16. **Саф һавада хәрәкәтле уеннар.** Сәламәт яшәүнең төп кагыйдәләре. Хәрәкәтнең сәламәтлек нигезе икәннән төшенү. Уен вакытында үз-үзеннән тоту кагыйдәләрен искә төшерү. Аркан тарту, татарча көрәш, авызга кашык кабып йөгөрү, көянтә – чиләк күтәрәп йөгөрү.
17. **Татар милли бәйрәмнәре.** Әхлакый кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәжбүрлеген аңлау. Татар һәм рус халык бәйрәмнәрен чагыштыра белү. Татарларның бәйрәмнәре һәм аларның үзенчәлеге. Бәйрәмдәге киёмнәр, жыр, бию һәм уеннар. Карга боткасы. Бәйрәм турында мәгълүмат. Жырлар, такмаклар өйрәнү. Күмәк уеннарда үзеннән иркен тотарга өйрәнү “Күмәк көч тау күчәрә” мәкаленең асылын аңлап, бәйрәмнәреннән тормыштагы ролен аңлата белү. Кошлар, аларның төрләре турында сөйләшү. Кошларны сакларга кирәклеген искәртү. Кошларның төрләре турында сөйләшү, кошларны сакларга өйрәтү, кошларның файдалары турында сөйләшү. Нәүрүз бәйрәме. Аның үткәрелү үзенчәлеге. Төрки халыкларының уртак бәйрәме булуы. Бәйрәм тарихы. Сабан туге, жыен бәйрәмнәре. Кече Сабан туге. Бәйрәмнәр турында мәгълүмат. Әхлакый кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәжбүрлеген аңлау татар һәм рус халык бәйрәмнәрен чагыштыра белү. Сабантуйның үткәрелү вакыты. Көрәш, аркан тарту, авызга кашык кабып йөгөрү кебек кызыклы уеннарның булуы.
18. **Татар милли ризыклары:** чәк – чәк, гөбәдия, кош теле. Татар милли ризыклары белән танышу. Кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәжбүрлеген аңлау, ризыкның кадерен белергә өйрәнү. Татар милли ризык рецептларын белү. Милли ризыкларның уңганлыгы, төрләреннән күпләге. Камыр ашларының өстенлеге. Аларны бергәләп авыз итү. Һәр укучы үзеннән эти – әнисе белән бергәләп, төрле тәмле ризыклар пешерә. Чәй өстәлен бергәләп әзерләгәндә алар эшкә өйрәнәләр, бер – берсен сыйлый башлыйлар. Милли ризыкларның тарихы турында сөйләү. Табын әзерләүгә таләпләр. Табын янында үзеннән дәрәс тоту кагыйдәләреннән төшенү.

Тематик планлаштыру

№	Үткә рү вакы ты	Темасы	Кыскача эчтәлек	Формасы
			2022-2023 нче уку елы	
1		Кереш дәрес.	Кереш. Татар халык ижатының байлыгына, күптөрлелеген ә басым ясау.	укучылар белән әңгәмәләр
2-3		Татар халык ижатының байлыгы, күптөрлелеге.	Татар халык ижатының төрләре белән таныштыру.	укучылар белән әңгәмәләр
4-5		Татар халык ижатының төрләре.	Татар халык ижатының башка халык ижатларыннан аермасы.	укучылар белән әңгәмәләр
6		Татар халык ижатының башка халык ижатларыннан аермасы.	Татар халык ижатының төрләре белән таныштыру. Татар халык ижатының башка халык ижатларыннан аермасы.	укучылар белән әңгәмәләр
7		Такмаklar.	Такмаklar һәм бию такмаklары.	альбом эзерләү
8		Такмаklar-бик борынгы ижат төре.	Такмаklarның бик борынгы ижат төре икәнлеген аңлату.	ижади биремнәр үтәү: альбомга материаллар туплау
9-10		Такмаklarның төрләре.	Такмаklarның төрләре һәм аларның куллану ешлыгы	ижади биремнәр үтәү: альбомга материаллар туплау
11		Такмаklarның куллану ешлыгы.	Такмаklarның төрләре һәм аларның куллану ешлыгы	ижади биремнәр үтәү: альбомга материаллар туплау
12-13		Бию такмаklары.	Такмаklarның төрләре һәм аларның куллану ешлыгы	альбомга материаллар туплау
14		Табышмаklар.	Төрле табышмаklарга җаваплар табу.	кроссворд чишү
15-16		Табышмаklarның төрләре.	Табышмаklarның төрләре, аларның бик борынгы жанр булуын ассызыклау	Ижади эш
17		Табышмаklar - бик борынгы жанр.	Укучылар ижат иткән табышмаklар. Табышмаklar керткән китапчык ясау.	укучылар белән әңгәмәләр
18-22		Төрле табышмаklарга җаваплар табу.	Укучылар ижат иткән табышмаklар.	укучылар белән әңгәмәләр

23		Укучылар ижат иткән табышмаклар.	Укучылар ижат иткән табышмаклар.	Ижади эш
24		Кичә. “Табышмаклар”.	Табышмаклар кичәсе.	Кичә
25-26		Табышмаклар кертгән китапчыгым.	Укучылар ижат иткән табышмаклар. Табышмаклар кертгән китапчык ясау.	Ижади эш
27		Санамышлар.	Санамышлар	укучылар белән әңгәмә
28-29		Санамышларның төрләрә.	Санамышлар, аларның төрләрә	укучылар белән әңгәмә
30		Санамышларның куллану ешлыгы.	Санамышлар, аларның төрләрә, куллану ешлыгы.	укучылар белән әңгәмә
31		Минем иң яраткан санамышларым.	Балаларның иң яраткан санамышлары.	укучылар белән әңгәмә
32		Санамышлар кертгән китапчыгым.	Санамышлар кертгән китапчыклар ясау.	Ижади эш
33-34		КВН “Барысын да белергә телим”		КВН
35		Йомгаклау.		
			2023-2024 нче уку елы	
1		Кереш дәрес.	Әңгәмә үткерү	укучылар белән әңгәмә
2		Татар халык ижатының байлыгы, күптөрлелеге.	Тизәйткечләрнең төрләрә, аларны кайсы очракларда кулланырга мөмкинлеген аңлату.	укучылар белән әңгәмә
3		Тизәйткечләр.	Тизәйткечләрнең төрләрә, аларны кайсы очракларда кулланырга мөмкинлеген аңлату.	укучылар белән әңгәмә
4-5		Тизәйткечләрнең төрләрә	Тизәйткечләрнең төрләрә, аларны кайсы очракларда кулланырга мөмкинлеген аңлату.	укучылар белән әңгәмә
6		Тизәйткечләрнең куллану очраклары	Тизәйткечләрнең төрләрә, аларны кайсы очракларда кулланырга мөмкинлеген аңлату.	Ижади эш
7-8		Мин иң яраткан тизәйткечләрне туплыйм.	Балаларның иң яраткан тизәйткечләрне туплау.	ижади биремнәр үтәү: альбомга материаллар туплау
9-10		Тизәйткечләр кертгән китапчыгым.	Балаларның иң яраткан тизәйткечләрне туплау.	Китапчык ясау
11		Мәкаль.	Мәкаль. Аларны куллану ешлыгы.	Ижади эш
12-13		Мәкальләрнең аерымлыклы яклары, аларны куллану	Мәкальнең аерымлыклы яклары, аларны куллану ешлыгы.	Инша язү

		ешлыгы.		
14-15		Мәкальләр кәргән китапчыгым.	Кечкенә китапчыклар ясау.	Ижади эш
16-17		Әйтемнәр.	Мәкаль һәм әйтемнәрнең аерымлыклы яклары, аларны куллану ешлыгы.	Уен
18-19		Әйтемнәрнең аерымлыклы яклары, аларны куллану ешлыгы.	Мәкаль һәм әйтемнәрнең аерымлыклы яклары, аларны куллану ешлыгы.	Әңгәмә
20-21		Әйтемнәр кәргән китапчыгым.	Мәкаль һәм әйтемнәрнең аерымлыклы яклары, аларны куллану ешлыгы. Кечкенә китапчыклар ясау.	Ижади эш
22		Татар халык уеннары.	Аларның төрләре, кулланылыш даирәсе.	ижади биремнәр үтәү: альбомга материаллар туплау
23-25		Уеннарның төрләре, куллану ешлыгы.	Урамда һәм мәктәпнең спорт залында башкарыла торган уеннар.	ижади биремнәр үтәү: альбомга материаллар туплау
26-28		Уеннарның мәгънәләре.	Өстәл уеннарыннан кул көрәше. Аркан тартыш уены. Качышлы уены, йөзек салыш уены. Уеннар уйнау.	Эзләнү-тикшеренү эше.
29-31		Минем яраткан уеннарым.	Әхлакый кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәжбүрлеген аңлау. Уеннарның – сәламәтлек чыганагы булуына төшенү. Ашык уены, өстәл уеннары. Качышлы уены. “Чума үрдәк, чума каз” жырлы – биюле уены.	ижади биремнәр үтәү: альбомга материаллар туплау
32-33		Уеннар кәргән китапчыгым.	Әхлакый кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәжбүрлеген аңлау. Уеннарның – сәламәтлек чыганагы булуына төшенү. Ашык уены, өстәл уеннары. Качышлы уены. “Чума үрдәк, чума каз” жырлы – биюле уены.	Ижади эш
34		КВН “Барысын да белергә телим”		укучылар белән әңгәмә
35		Йомгаклау.		укучылар белән әңгәмә

			2024-2025 нче уку елы	
1		Кереш дәрес.	Әңгәмәгә чыгу	укучылар белән әңгәмә
2		Татар халык ижатының байлыгы, күптөрлелеге.	Әңгәмәгә чыгу	укучылар белән әңгәмә
3		Татар халык жырлары.	Жыр һәм көйнең бергәлеге, татар халык жырларының күплеген һәм кулланылыш ешлыгы.	Әңгәмә
4		Татар халык жырларының үзенчәлекләре.	Жыр һәм көйнең бергәлеге, татар халык жырларының күплеген һәм кулланылыш ешлыгы.	Ижади эш. Инша
5		Жыр һәм көйнең бергәлеге,	Жыр һәм көйнең бергәлеге, татар халык жырларының күплеген һәм кулланылыш ешлыгы.	Альбом төзү
6		Татар халык жырларының күплеген	Татар халык жырларының үзенчәлекләре.	Ачык дәрес
7		Татар халык жырларының кулланылыш ешлыгы.	Татар халык жырларының үзенчәлекләре.	әңгәмә
8		Бишек жыры.	Татар халык жырларының үзенчәлекләре. Бишек жыры.	махсус әдәбият өйрәнү, музей материаллары белән танышу
9		Шаян жырлар.	Татар халык жырларының үзенчәлекләре. Бишек жыры. Шаян жырлар.	Эзләнү-тикшеренү эше
10		Әкият жанры.	Әкиятләрнең килеп чыгышы, аның төрләре.	укучылар белән әңгәмә
11		Әкиятләрнең килеп чыгышы, аның төрләре.	Әкиятләрнең килеп чыгышы, аның төрләре.	махсус әдәбият өйрәнү
12		.Балалар яраткан әкиятләр	Балалар яраткан әкиятләр. Кайбер әкиятләрне сәхнәләштереп карау	махсус әдәбият өйрәнү
13		“Өч кыз” әкиятен.	Кайбер әкиятләрне сәхнәләштереп карау. “Өч кыз” әкиятен.	укучылар белән әңгәмә
14		“Зөһрә кыз” әкиятен.	Кайбер әкиятләрне сәхнәләштереп карау. “Зөһрә кыз” әкиятен.	укучылар белән әңгәмә
15		Өйрәнгән әкиятләрне сәхнәләштерү.	Өйрәнгән әкиятләрне сәхнәләштерү.	сәхнәләштерү
16		Яраткан	Яраткан әкиятләрне буенча	укучыларның телдән

		әкиятләр емнән китапчыгым.	китапчыклар төзү.	хәбәр.
17		Күмәк әкият язып карийм.	Күмәк әкият язу	укучылар белән әңгәмә
18		Китапчык төзү һәм бизәү.	китапчык төзү, бизәү.	укучылар белән әңгәмә
19		Легенда.	Легенданың мәгънәсе, аларның төрләре, кулланылыш ешлыгы.	укучылар белән әңгәмә
20		Халык арасында очраган легендалар	Халык арасында очраган легендаларны туплау.	укучылар белән әңгәмә
21		Татар халык костюмы	Татар халык киemenдәге бизәкләр, аларның төрлелеге.	укучылар белән әңгәмә
22		Татар милли бизәге үрнәкләре.	Киemenң карап каршы алуларын аңлау “Әлек татар кызларын күргәнче ишеткәннәр” гыйбарәсенәң асылын аңлау.	Шигырь һәм жырлар бәйгесе
23		Татар милли чигү үрнәкләре.	Чигү үрнәкләренә игътибар итү, аларның нинди мотивлар икәнлеген төшендерү.	альбом төзү
24		Татар халык киemenдәге бизәкләр, аларның төрлелеге.	Татар халык костюмы. Киemenң карап каршы алуларын аңлау “Әлек татар кызларын күргәнче ишеткәннәр” гыйбарәсенәң асылын аңлау.	музей материаллары белән танышу
25		Баш киemenнәре: калфак, түбәтәй.	Баш киemenнәре: калфак, түбәтәй.	укучылар белән әңгәмә
26		Читек һәм аның бизәлеше.	Читек һәм аның бизәлеше.	укучылар белән әңгәмә
27		Татар халык уеннары.	Уеннарның төрләре	әңгәмә
28		Татар халык уеннары, аларның төрләре, кулланылыш даирәсе	Уеннарның төрләре, куллану ешлыгы. Уеннарның мәгънәләре. Укучыларның яраткан уеннары.	әңгәмә
29		Урамда һәм мәктәпнәң спорт залында башкарыла торган уеннар	Уеннарның төрләре, куллану ешлыгы. Уеннарның мәгънәләре. Укучыларның яраткан уеннары.	Уеннарны барлау
30		Өстәл уеннарыннан кул көрәше.	Уеннарның төрләре, куллану ешлыгы. Уеннарның мәгънәләре. Укучыларның яраткан	Уеннарны барлау

			уеннары.	
31		Аркан тартыш уены.	Уеннарның төрләре, куллану ешлыгы. Уеннарның мәгънэләре. Укучыларның яраткан уеннары.	Уеннарны барлау
32		Качышлы уены.	Уеннарның төрләре, куллану ешлыгы. Уеннарның мәгънэләре. Укучыларның яраткан уеннары.	Уеннарны барлау
33		Йөзек салыш уены.	Уеннарның төрләре, куллану ешлыгы. Уеннарның мәгънэләре. Укучыларның яраткан уеннары.	Уеннарны барлау
34		КВН “Барысын да белергә телим”		
35		Йомгаклау.		
			2025-2026 нчы уку елы	
1		Татар халык костюмы.	Әңгәмәгә чыгару	әңгәмә
2-3		Татарларның яраткан төсләре, костюм фасоннары.	Татарларның яраткан төсләре, костюм фасоннарын аера белү, төсләрнең аермасын аңлату үзенчәлекләрен билгеләү.	укучылар белән әңгәмә
4-5		Костюмдагы төрле бизәкләр.	Костюмдагы төрле бизәкләр белән танышу.	укучылар белән әңгәмә
6		Татар милли бизәге үрнәкләре.	Чигү үрнәкләре, чигү кул эшләре күргәзмәсе.	Балаларның үз тойгылары нәтижәсендә инша язу
7-8		Бизәкләрнең төрләре	Бизәкләрнең төрләре, төсләр төрлелеген аера белү.	Альбом туплау
9		Төсләр төрлелеге	Төсләрнең үзенчәлеген билгеләү.	Эзләнү-тикшеренү эшенә кереш
10-11		Татарлар яратып кулланган материал төрләре	Татарлар яратып кулланган материал төрләре. Үзенчәлеген билгеләү.	укучылар белән әңгәмә
12-13		Хатын – кыз киеме үрнәкләре, ир – ат киеме үрнәкләре	Хатын – кыз киеме үрнәкләре. Ир – ат киеме үрнәкләре. Таный һәм аера белү.	укучылар белән әңгәмә
14-15		Чигү үрнәкләре, чигү.	Чигү үрнәкләре, чигү кул эшләре күргәзмәсе. Мматурлыкның дөньяны	Түгәрәк өстәл артында әңгәмә

			коткарырлык көчкә ия икәнәнә төшенү. Чигү элементларын атый һәм башкара белү.	
16		Татарларның чигү осталыгы, төрле чигелгән әйберләр	Чигү үрнәкләре, чигү кул эшләре күргәзмәсе. Матурлыкның дөньяны коткарырлык көчкә ия икәнәнә төшенү. Чигү элементларын атый һәм башкара белү.	Түгәрәк өстәл артында әңгәмә
17		Чигелгән әйберләрнең һәр татар өендә булуы.	Чигү үрнәкләре, чигү кул эшләре күргәзмәсе. Матурлыкның дөньяны коткарырлык көчкә ия икәнәнә төшенү. Чигү элементларын атый һәм башкара белү.	Түгәрәк өстәл артында әңгәмә
18- 19		Татар халык уеннары.	Аларның төрләре, кулланылыш даирәсе..	укучылар белән әңгәмә
20- 21		Уеннарның төрләре. Өйдә уйный һәм урамда уйный торганнары.	Аларның төрләре,кулланылыш даирәсе.Урамда һәм мәктәпнең спорт залында башкарыла торган уеннар.	укучылар белән әңгәмә
22		Ашык уены, өстәл уеннары.	Аларның төрләре,кулланылыш даирәсе. Өстәл уеннарыннан кул көрәше. Аркан тартыш уены. Әхлакый кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәжбүрилеген аңлау. Уеннарның – сәламәтлек чыганагы булуына төшенү. Ашык уены,өстәл уеннары.	укучылар белән әңгәмә
23		Качышлы уены.	Уеннар уйнау. Әхлакый кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәжбүрилеген аңлау. Уеннарның – сәламәтлек чыганагы булуына төшенү. Ашык уены,өстәл уеннары. Качышлы уены.	Ачык дәрес
24		“Чума үрдәк, чума каз” жырлы – биюле уены	Уеннар уйнау. Әхлакый кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәжбүрилеген аңлау. Уеннарның – сәламәтлек чыганагы булуына төшенү. Ашык уены,өстәл	Биеп карау.

			уеннары. Качышлы уены. “Чума үрдәк, чума каз” жырлы – биюле уены.	
25		Татар милли бию элементлары. Татарл арның биергә яратулары.	Хәрәкәттә – бәрәкәт икәнән аңлау. Татар милли бию элементларын атый һәм башкара белү.	Биеп карау.
26- 27		Әпипә, Әнисә биюләре.	Хәрәкәттә – бәрәкәт икәнән аңлау. Татар милли бию элементларын атый һәм башкара белү. Әпипә, Әнисә биюләре.	Биеп карау.
28- 29		Шаян такмаклар әйтеп бию	Татар милли бию элементларын атый һәм башкара белү. Әпипә, Әнисә биюләре. Шаян такмаклар әйтеп бию.	Биеп карау.
30		Түгәрәк уен. Түгәрәк уенның үзенчәлеге.	Түгәрәк уенның үзенчәлеге.	
31		Түгәрәк уен һәм музыка бердәмлеге.	Жыр сүзләре белән танышу, видеоязма. Татар моңын аңларга өйрәнү. Моң төшенчәсен аңлый һәм аңлата белү. Түгәрәк уен һәм музыка бердәмлеге.	укучылар белән әңгәмә
32- 33		Татарча мультфильмнар	Әхлакый кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәжбүрлеген аңлау. Укытучының сорауларын аңлап җавап бирә белү.	Татарча мультфильмнар карау
34		КВН “Барысын да белергә телим”		
35		Йомгаклау.		
			2026-2027 нче уку елы	
1		Татар милли бәйрәмнәре.	Әхлакый кагыйдәләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәжбүрлеген аңлау. Татар һәм рус халык бәйрәмнәрен чагыштыра белү.	укучылар белән әңгәмә
2		Татарларның бәйрәмнәре һәм аларның үзенчәлеге.	Татарларның бәйрәмнәре һәм аларның үзенчәлеге.	укучылар белән әңгәмә
3		Бәйрәмдәге киёмнәр, жыр, бию һәм уеннар.	Бәйрәмдәге киёмнәр, жыр, бию һәм уеннар. Күмәк уеннарда үзенең иркен тотарга	укучылар белән әңгәмә

			өйрөнү	
4		Карга боткасы. Карга боткасының үткөрөлү вакыты һәм үзенчәлеге.	Әхлакый кагыйдэләргә ориентлаша белү, аларны үтәүнең мәжбүрилеген аңлау. Татар һәм рус халык бәйрәмнәрен чагыштыра белү.	уен
5		Язгы күңелле бәйрәмне табигатьтә үткөрү мөмкинлеге.	. Татарларның бәйрәмнәре һәм аларның үзенчәлеге. Бәйрәмдәге киёмнәр,жыр,бию һәм уеннар. Карга боткасы. Бәйрәм турында мәгълүмат. Жырлар, такмаклар өйрөнү. Күмәк уеннарда үзегне иркен тотарга өйрөнү	укучылар белән әңгәмә
6-7		Кошлар	Кошлар, аларның төрләре турында сөйләшү. Кошларны сакларга кирәклеген искәртү	Хикәяләр уку.
8-9		Нәүрүз бәйрәме.	Аның үткөрөлү үзенчәлеге. Төрки халыкларының уртак бәйрәме булуы.	материаллар белән танышу
10		Бәйрәм белән!	Нәүрүз бәйрәмен сыйныфта үткөрү	Телдән журнал
11-12		Сабан туе, жыен бәйрәмнәре.	Үткөрү вакытлары һәм үткөрү үзенчәлекләре.	укучылар белән әңгәмә
13		Кече Сабан туе.	Аларны үткөрү вакытлары һәм үткөрү үзенчәлекләре.	укучылар белән әңгәмә
14		Кече һәм Олы сабантуйның аерымлыклы яклары	Уеннарны барлау	укучылар белән әңгәмә
15		Сабантуйның үткөрөлү вакыты.	Уеннарны барлау	укучылар белән әңгәмә
16-17		Аркан тарту, татарча көрәш,авызга кашык кабып йөгөрү,көянтә – чиләк күтәреп йөгөрү.	Көрәш, аркан тарту, авызга кашык кабып йөгөрү кебек кызыклы уеннарның булуы.	укучылар белән әңгәмә
18-20		Татар милли ризыклары: чәк-чәк, гөбәдия , кош теле.	Аларны бергәләп авыз итү.	укучылар белән әңгәмә
21		Милли ризыкларның уңганлыгы, төрләрнең күплеге.	Аларны бергәләп авыз итү.	укучылар белән әңгәмә
22		Камыр ашларының өстенлеге.	Аларны бергәләп авыз итү.	укучылар белән әңгәмә
23-26		Милли ризыклы чәй өстәле.	Милли ризыклы чәй өстәле әзерләү. Һәр укучы үзенең эти – әнисе белән	укучылар белән әңгәмә

			бергәләп, төрлө тәмле ризыклар пешерүе. Чәй өстәлен бергәләп әзерләгәндә алар эшкә өйрәнәнүләре, бер – берсен сыйлы башлаулары.	
27- 29		Милли ризыкларның тарихы	Милли ризыкларның тарихы турында сөйләү	укучылар белән әңгәмә
30- 32		Проектлар төзү.		Ижади
33- 34		Проектлар яклау		Ижади
35		Йомгаклау		

процумеровано, процишуровано,
скреплено печатью

14

Директор школы

Листов

Королева Е.И.

